

Proiectul: „Legitimăitate și responsabilitate
pentru o mai bună protecție a
avertizorilor în interes public_LAW”

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

NEWSLETTER

Nr.4/2025_LAW

Legitimăitate și responsabilitate pentru o mai bună protecție a avertizorilor în interes public_LAW”

În acest număr:

- pagina 2: Programul de training pe tema avertizării în interes public - primele rezultate
- pagina 4: Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene – la a 25-a aniversare
- pagina 7: Informații cheie despre proiectul LAW
- pagina 8: Despre programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV)

www.transparency.org.ro

„Finanțat de Uniunea Europeană. Părerile și opiniile exprimate aparțin autorilor acestui material și nu reprezintă poziția oficială a Uniunii Europene sau a CEDV. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea care a acordat grantul nu pot fi făcute responsabile pentru părerile și opiniile respective.”

Programul de training pe tema avertizării în interes public - primele rezultate

Prin intermediul unui program de training specific, proiectul LAW își propune să sprijine participanții în înțelegerea noului cadru legal, de la obligațiile generale la nivel instituțional, competențele de a dezvolta instrumente de lucru și proceduri specifice, până la implementarea canalelor interne de raportare. Prin oferirea de îndrumări specifice, persoanele responsabile cu primirea și centralizarea avertizărilor în interes public sunt ajutate să își înțeleagă mai bine rolul și responsabilitățile care le revin în cadrul instituției atunci când stabilesc și aplică proceduri de raportare, gestionează raportările, previn și abordează potențiale represalii.

La finalul programului de training, participanții vor fi mai bine pregătiți în ceea ce privește tematica avertizării în interes public, beneficiile fiind atât pentru instituțiile în care își derulează activitatea cât și pentru potențialii avertizori cu care vor interacționa în calitate de persoană responsabilă.

Raportările avertizorilor în interes public pot contribui la îmbunătățirea transparenței și a responsabilității în cadrul instituțiilor, fiind totodată o componentă cheie în aplicarea legislației Uniunii Europene și a legislației naționale în materie. Directiva (UE) 2019/1937 privind protecția avertizorilor de integritate are ca obiectiv stabilirea unor standarde minime comune pentru toate statele membre și se aplică încălcărilor dreptului UE în domenii precum achiziții, fiscalitate, protecția mediului etc.

Sesiunile pun accentul pe aplicabilitatea practică a cunoștințelor și abilităților dobândite în timpul instruirii, prin prezentarea și discutarea de exemple concrete, bune practici în materie, oferind astfel participanților instrumente necesare pentru a pune în practică noțiunile învățate.

Proiectul: „Legitimitate și responsabilitate
pentru o mai bună protecție a
avertizorilor în interes public_LAW”

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

180

de participanți din
România și Bulgaria

Sesiunile de training
sunt foarte bine
primite. 58 de
persoane au
participat deja la
astfel de sesiuni
derulate în România.

Următoarele sesiuni
sunt programate în
toamnă, atât în
România cât și în
Bulgaria.

Până la finalul
proiectului LAW, cel
puțin 180 de
participanți din cele
două țări vor
beneficia de sesiuni
gratuite pe teme
privind avertizarea în
interes public,
proceduri specifice
aplicabile în cadrul
instituțiilor publice.

Proiectul LAW contribuie la facilitarea accesului potențialilor avertizori în interes public la informații relevante despre drepturile și obligațiile lor legale, la accesarea unor canale sigure și de încredere pentru a raporta abaterile și totodată la primirea unui sprijin ocazional adecvat.

Programul de formare pune accentul pe aplicabilitatea practică a cunoștințelor și abilităților dobândite în timpul instruirii, prin prezentarea și discutarea de exemple concrete, bune practici în materie, oferind astfel participanților instrumente necesare pentru a pune în practică noțiunile învățate. Totodată, este încurajată reflecția participanților asupra experiențelor lor și facilitează dezbaterile despre cum să transfere cunoștințele nou dobândite la locul de muncă.

Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene - 25 de ani

Aniversarea a 25 de ani de la proclamarea Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene este o oportunitate pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la protecția pe care o oferă cetățenilor din UE și de a reflecta în continuare asupra îmbunătățirii aplicării drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană.

Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene este declarația UE privind drepturile omului. Cuprinde 50 de articole cu drepturi și principii esențiale, urmate de patru articole cu dispoziții generale. Statele membre au datoria de a respecta drepturile și principiile cartei ori de câte ori acestea acționează în sfera de cuprindere a legislației Uniunii cu caracter obligatoriu.

Obligația de a respecta cartă acoperă toate acțiunile statelor membre ale UE atunci când acestea pun în aplicare legislația Uniunii, inclusiv elaborarea de acte normative și fondurile UE. Informații privind utilizarea și valoarea adăugată în statele membre sunt disponibile pe [site-ul FRA](#).

Articolul 11 – Libertatea de exprimare și de informare

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

2. Libertatea și pluralismul mijloacelor de informare în masă sunt respectate.

Prin obiectivele specifice și rezultatele estimate, proiectul LAW contribuie la îmbunătățirea protecției avertizorilor în interes public, ca o garanție în plus în ceea ce privește respectarea libertății de exprimare și a dreptului de informare. Prin extrapolare, neasigurarea unei protecții eficiente a avertizorilor în interes public contra represaliilor pe care aceștia le pot întâmpina afectează inclusiv dreptul la liberă exprimare.

Raportul privind Drepturile Fundamentale - 2025

În strategia 2020 privind Carta, Comisia Europeană invită statele membre “să utilizeze evaluările de impact și procedurile de revizuire legislativă pentru a se asigura că inițiativele privind aplicarea dreptului UE respectă prevederile Cartei și de asemenea să dezvolte ghiduri și instruire pentru administrația publică națională și locală.

Raportul privind drepturile fundamentale 2025, publicat recent de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), dedică un capitol implementării Cartei la nivel național.

Din concluziile raportului reiese că creșterea gradului de conștientizare și formarea cu privire la Cartă se bucură de succes, datorită oportunităților finanțate de UE, dar continuă să existe diferențe între statele membre în ceea ce privește cunoștințele referitoare la Cartă. În acest context merită amintite două dintre opiniile FRA pe această temă.

Creșterea gradului de conștientizare și training

Finanțarea dedicată a UE a jucat un rol major în îmbunătățirea instruirii și în creșterea gradului de conștientizare cu privire la Carta. Specialiștii în domeniul juridic au continuat să beneficieze semnificativ de instruire privind Carta. De exemplu, cursul despre interacțiunile dintre CEDO și Cartă, derulat de Consiliul Europei și finanțat de UE, a continuat să câștige relevanță printre profesioniștii din domeniul juridic, cărora le este dedicat. Cursul a fost tradus și lansat în limbile naționale în Irlanda, Italia, Lituania, Polonia, România, Slovenia și Spania. Un alt exemplu: au beneficiat de training avocați în practică privată din Belgia, Bulgaria, Cipru, Estonia, Franța, Ungaria, Malta, Slovacia și Spania. Iar funcționari publici din Bulgaria, Finlanda, Grecia, Olanda, Portugalia și România au beneficiat de instruire pe teme legate de Cartă. *(Raportul privind drepturile fundamentale 2025)*

E-learning despre Cartă

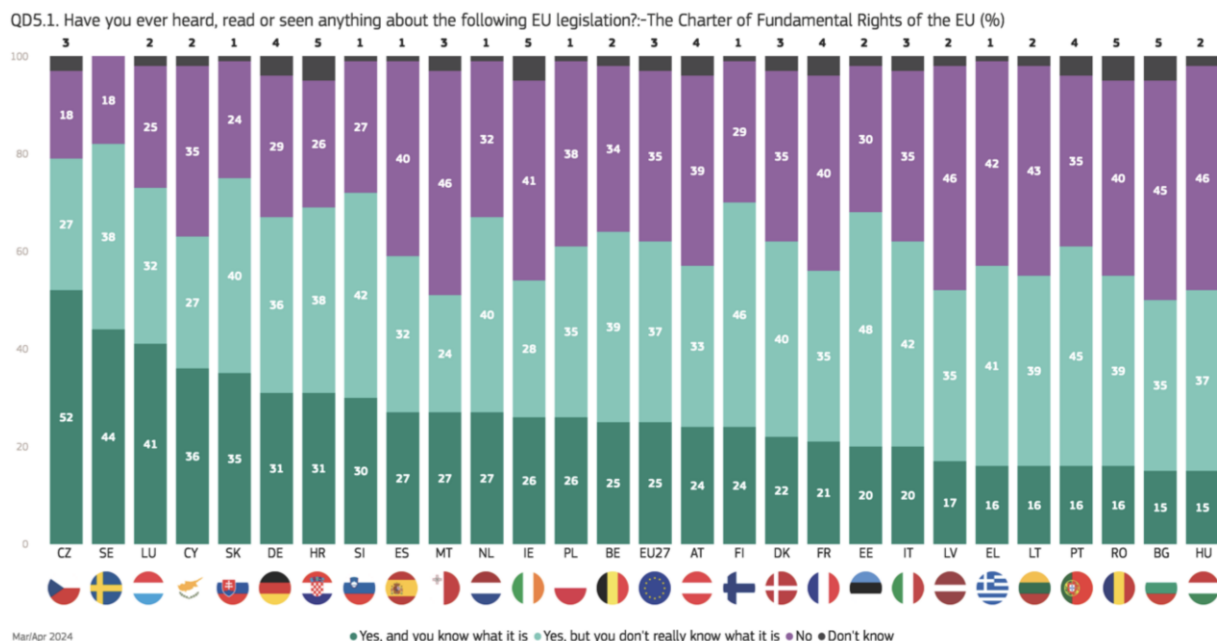
FRA a creat un curs e-learning despre Cartă, prin care asigură îndrumare privind domeniul de aplicare a Cartei, studii de caz practice, tutoriale video și altele.

Deși trainingurile dedicate profesioniștii din domeniul juridic pe tema drepturilor fundamentale sunt tot mai numeroase, FRA recomandă ca funcționarii publici să beneficieze de mai multe astfel de sesiuni de instruire. În același timp FRA subliniază că este important ca statele membre să continue să promoveze Carta la nivelul administrației publice.

Un alt rezultat cheie din raport arată că, deși activitățile de conștientizare privind drepturile consacrate de Cartă sunt numeroase, între statele membre rămân diferențe semnificative în ceea ce privește nivelul de cunoștințe privind Carta.

Din [Eurobarometrul pentru justiție, drepturi și valori 2024](#) reiese că, în medie, 62% din populația la nivelul UE-27 a auzit despre Cartă. Cele mai mari procente sunt în Suedia (82%), Cehia (79%) și Slovacia (75%), iar cele mai scăzute în România (55%), Ungaria (52%) și Bulgaria (50%).

Informații cheie despre proiectul LAW

Proiectul LAW are ca obiectiv general să contribuie la eforturile de la nivel național și european de a susține și proteja avertizorii în interes public și totodată de a consolida capacitatea autorităților naționale și a practicienilor din domeniul dreptului în asigurarea căilor legale de protecție a avertizorilor de integritate.

Anticipăm ca, prin activitățile derulate și persoanele implicate, proiectul LAW va consolida aplicarea Directivei (EU) 2019/1937 și a legislației naționale din România și Bulgaria, în linie cu respectarea transparenței, bunei guvernante, responsabilității și libertății de expresie. În ceea ce privește cadrul legal în domeniul protejării avertizorilor de integritate, parcursul celor două țări este destul de diferit. Pe baza acestor diferențe, pot fi culese informații relevante despre modul în care cele două țări reușesc să asigure protecția avertizorilor de integritate după aprobarea legislației de transpunere a Directivei UE în materie. Lecțiile învățate pot avea o dimensiune transnațională, fiind utile pentru alte state membre, inclusiv din perspectiva respectării dreptului privind libertatea de exprimare.

Având în vedere aspectele menționate anterior, în cadrul proiectului LAW au fost identificate mai multe tipuri de grupuri țintă-cheie care vor avea un impact major în asigurarea cadrului necesar protejării avertizorilor de integritate, pe termen scurt și mediu.

În prim plan sunt organizațiile societății civile, experții care activează în domeniul protecției avertizorilor în interes public, persoanele desemnate să gestioneze raportările de integritate și de asemenea studenți ca viitori experți în domeniul vizat.

Este de așteptat ca, prin evenimente precum sesiuni de formare, workshop-uri și seminarii, peste 400 de persoane își vor putea îmbunătăți cunoștințele pe tematici specifice pentru a asigura consiliere adecvată și protecție pentru potențiali avertizori în interes public.

Pentru conștientizarea tematicii la nivelul publicului larg, cel puțin trei milioane de persoane vor beneficia de informații despre drepturile pe care le au și despre canale de raportare de încredere pe care le pot accesa.

Proiectul LAW va contribui totodată la îmbunătățirea protecției pentru avertizorii în interes public, ca o garanție suplimentară de respectare a libertății de exprimare și a dreptului de a fi informat, cunoscut fiind faptul că o protecție deficitară a avertizorilor împotriva represaliilor afectează libertatea de exprimare.

Programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV)

Programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV) urmărește să protejeze și să promoveze drepturile și valorile consacrate în tratatele UE și în Carta drepturilor fundamentale, în special prin sprijinirea organizațiilor societății civile active la nivel local, regional, național și transnațional.

Programul CEDV urmărește să sprijine și să dezvolte societăți deschise, democratice, egale și favorabile incluziunii, bazate pe drepturi și pe statul de drept. Aceasta include crearea unei societăți civile dinamice, care să dispună de mijloace de acțiune, să încurajeze participarea democratică, civică și socială a cetățenilor și să cultive bogata diversitate a societății europene, pe baza valorilor, a istoriei și a memoriei noastre comune.

Lansat în anul 2021, programul CEDV se derulează timp de șapte ani, până în 2027, fiind creat în același timp cu programul „Justiție” 2021-2027, în cadrul Fondului pentru justiție, drepturi și valori.

Organizațiile societății civile active la nivel local, regional, național și transnațional, precum și alte părți interesate, pot solicita finanțare CEDV pentru inițiative care vizează implicarea cetățenilor, egalitatea pentru toți și protecția și promovarea drepturilor și a valorilor UE.

*Proiectul „Legitimăitate și responsabilitate pentru o mai bună protecție a
avertizorilor în interes public_LAW” este cofinanțat de Uniunea Europeană
prin intermediul programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV)*